

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesien hävittämistä

Hakija

Leppävirran kunta / Sitowise Oyj.

Asia

Lupahakemus tervapääskyn pesien hävittämiseen lukiorakennuksen purkamisen yhteydessä Leppävirralla, Pohjois-Savossa.

Hakemus

Leppävirran kunta hakee poikkeuslupaa tervapääskyn (*Apus apus*) pesien hävittämiseen vanhasta lukiosta. Rakennus puretaan, eikä pesien määrästä ole täyttä varmuutta. Havainnointiraportin mukaan pesivien parien määrä tuskin ylittää kymmentä. Leppävirran kunta on tehnyt tälle alueelle tarveselvityksen yhteydessä suunnitelman uudesta rakennuksesta, johon tulee useita kerroksia. Tämä mahdollistaisi tervapääskyjen pesimisen jatkossakin samalla alueella. Viereisissä rakennuksissa voi olla mahdollisuus pesiä, mutta tätä ei voida varmuudella todeta. Lisäksi olisi mahdollista asentaa lähialueelle keinopesiä.

Lupaa haetaan ajalle 1.9.2024-31.3.2025 kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Rakennuksen purkaminen suoritetaan tänä aikana, lajin pesimäajan ulkopuolella. Vanha lukiorakennus on päätetty purkaa sisäilmaongelmien vuoksi. Rakennus sijaitsee keskusta-alueella, jota ollaan kehittämässä kuntalaisten parhaaksi. Rakennusta ei pystytä hyödyntämään nykyisessä kunnossaan lainkaan, ja se aiheuttaa selkeän turvallisuusriskin ympäristölle rapistuessaan. Rakennus on erittäin huonossa kunnossa ja sisältää mm. haitta-aineita (PAH-yhdisteet perustusrakenteissa), joita ei voida poistaa ilman purkamista. Myös rakennuksen julkisivutiilissä on havaittu tutkimuksissa haitta-aineita (vanadiini). Haitta-aineiden poistaminen rakennuksesta ja sitä kautta koko rakennuksen purkaminen on kaikkien alueella elävien ja liikkuvien etu. Hakemuksen liitteinä toimitettu sisäilmaraportit vuosilta 2017, 2018 ja 2019 sekä asbesti- ja haitta-ainetutkimus (28.11.2023).

Jotta hankkeelle ja kunnalle ei tulisi ylimääräisiä kustannuksia projektin siirtymisestä, pyydetään hakemukselle kiireellistä käsittelyä. Rakennuksen purkaminen on kilpailutettu ja siitä on sovittu aikataulu tarjouspyyntöasiakirjoissa. Purkamisesta on laadittu myös urakkasopimus.

Havaintoraportti

Kesällä 2024 havainnoitiin rakennuksessa pesiviä tervapääskyjä. Havainnointi suoritettiin neljällä eri seurantakäynnillä lukiorakennuksen alueella. Havainnointi suoritettiin pihalta käsin ja rakennuksen sisällä ei vierailtu. Havainnointivälineenä oli kiikarit ja lintujen tunnistaminen oli varmaa. Loppukesällä vanhoja (+1kv) /nuoria (1kv) yksilöitä ei pystytty erottamaan. Havainnointiaika oli 15 min – 1,5 h. Sää jokaiselle käynnille valittiin niin, että lintujen läsnäolo olisi todennäköistä. Jokaisella käynnillä havaittiin tervapääskyjä.

Käynnit ja havaitut linnut/mahdolliset pesinnät

- 17.5, 2 lintua, 2 käyntiä räystäiden alla, linnut juuri saapuneet

- 18.6, 5 lintua, ei käyntejä räystäiden alla, pesintä menossa
- 12.7, 15 lintua, 7 käyntiä räystäiden alla, ruokinta menossa
- 24.7, 20 lintua, 3 käyntiä räystäiden alla, osa pesinnöistä jo ohi eli varmaan noista alueella pyörivistä linnuista osa oli jo tämän kesän poikasia.

Arvio on, että rakennuksessa pesii varmuudella tervapääskyjä ja pesivien parien määrä tuskin ylittää kymmentä.

Määräykset, joita hakemus koskee

Tervapääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi tervapääsky on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Kielto on voimassa lisääntymiskauden ulkopuolella, jos kyse on eläimen tekemästä pesästä, jota se käyttää toistuvasti. Tervapääsky käyttää samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan tervapääskyn pesien hävittämiseen lukion purkamisen yhteydessä alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.3.2025 asti.
- 2 Tällä luvalla saa hävittää kaikki Leppävirran lukion rakenteissa olevat tervapääskyn pesät.
- 3 Hävitetyt pesät tulee korvata asentamalla lähialueelle tervapääskyille vähintään kymmenen (10) keinopesää. Keinopesien sijoittelussa tulee ottaa huomioon lajin pesimäbiologia.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 7 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida 30.4.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/5201/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä, milloin pesät hävitettiin, kuinka monta niitä löytyi sekä minne keinopesät asennettiin.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Leppävirran lukio on huonossa kunnossa. Se mm. sisältää haitta-aineita, joita ei pystytä poistamaan rakennusta purkamatta. Lukiota ei voida enää käyttää ja ilman ylläpitotoimenpiteitä se voi aiheuttaa terveys- ja turvallisuusriskejä sivullisille.

Rakennuksessa pesii pesäpaikkauskollisia tervapääskyjä. Koska pesiä on suurin piirtein kymmenen, on vähintään kymmenen keinopesän arvioitu säilyttävän pesimämahdollisuudet yhtä monelle parille. Keinopesiä voi asentaa enemmänkin, jos niille löytyy sopiva paikka. Korvaavien pesäpaikkojen perusteella katsotaan, etteivät luvan mukaiset toimenpiteet vaaranna lajin suotuisan suojelutason saavuttamista. Lupaehtojen mukaisesti keinopesien sijoittelussa tulee huomioida lajin pesimäekologia, ja tähän liittyen apua voi tarvittaessa pyytää lintuyhdistykseltä tai luontokonsultilta. Sopivia paikkoja voisi löytyä esimerkiksi lähirakennuksien seinustoilta tai lukion pihapiirin puista.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jotta lukiorakennus saadaan purettua suunnitellusti, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen, aikataulun ja rakennukseen liittyvien terveys- ja turvallisuusriskien vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pohjois-Savon ELY-keskus kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Lintuyhdistys Kuikka ry. hallitus@lintuyhdistyskuikka.net

SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri pohjois-savo@sll.fi

Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry. info@tapiolary.com

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/5201/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/5201/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 29.08.2024 09:39

Ratkaisija Aalto Tapio 29.08.2024 09:53

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi_hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.